

Minigruppen Hedensted

Pædagogisk læreplan 2023-24

Minigruppen, Hedensted kommune

Minigruppen

Minigruppen er et tilbud for børn i grundlæggende udsatte positioner, hvor barnet af fysiologiske og/eller psykologiske årsager ikke følger en alderssvarende udvikling.

Minigruppens særlige rammer, pædagogernes relationskompetence samt specialpædagogiske viden bidrager til at skabe trygge og udviklende rammer for alle børn, hvor de oplever at være en del af et fællesskab.

Minigruppen er placeret i Hedensted og modtager børn visiteret fra hele kommunen.

Minigruppen er normeret til 40 børn fordelt på 4 grupper. Der er 4-5 pædagoger i hver gruppe.

Der er et tæt tværfagligt samarbejde med PPR, Tværfaglig Center for Læring og Trivsel, Familieafdelingen og Børne-Handicapafdelingen.

Fælles pædagogisk grundlag

I Minigruppen Hedensted tager det faglige grundlag og praksis udgangspunkt i Neuropsykologisk Relationel Pædagogik og Neuropsykologisk Udviklingsleg. Dette teoretiske afsæt er i tråd med Dagtilbudsloven, Hedensted Kommunes Dagtilbudspolitik samt Børne- og Ungepolitikken. Teorien afspejles i måden vi tilgår og forholder os til den "Pædagogiske Læreplan" og de områder den omhandler:

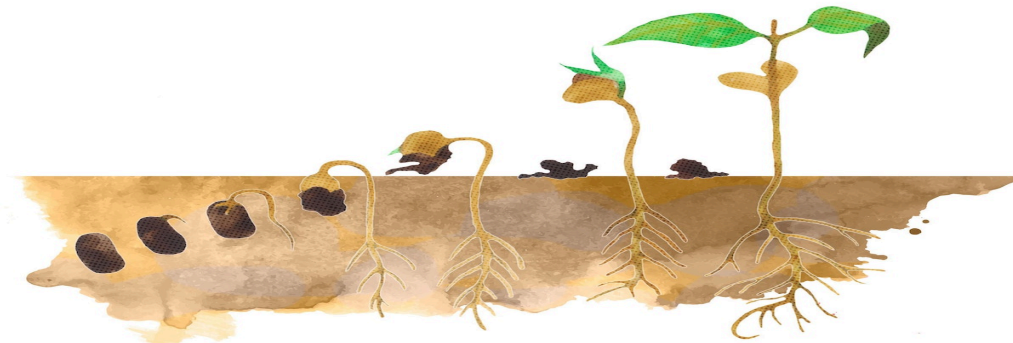
1. Børnesyn
2. Dannelse og børneperspektiv
3. Leg
4. Læring
5. Børnefællesskaber
6. Pædagogisk læringsmiljøer
7. Samarbejde med forældre om børns læring
8. Børn i udsatte positioner
9. Sammenhænge
10. De 6 læreplanstemaer
11. Det fysiske, psykiske og æstetiske miljø
12. Ledelse

1. Børnesyn - menneskesyn

I Minigruppen har vi et fælles børne- og menneskesyn, som er baseret på en cirkulær tænkning, hvor udgangspunktet er, at mennesket udvikler sig gennem de relationer, det indgår i. Barnets udviklingsbetingelser er derfor afhængige af samspillet mellem arv og miljø. Dette kan illustreres gennem følgende metafor:

Barnets hjerne kan betragtes som en have. I denne have ligger der nogle frø, som repræsenterer de kompetencer og færdigheder, som barnet har mulighed for at udvikle. Det kan være frø for opmærksomhed, energiregulering, tilknytning, impulskontrol og mentalisering. Alle børn fødes med de samme frø, men forudsætningerne for at få frøene til at spire og vokse er forskellige. I nogle haver består jorden primært af ler og måske ligger frøene dybt. I andre haver ligger frøene lige under overfladen i blødt humusrig jord. Alle haver har brug for næring, så frøene kan vokse, men nogle haver har særlige vanskelige forhold og har derfor brug for ekstra meget næring. Frøene næres gennem kontakt og samspil med kærlige og omsorgsfulde voksne, der forstår at etablere sig som en tryk base for barnet og justere sig i forhold til barnets behov.

For at kunne nære og gøde barnets frø forudsætter det, at vi har øje for menneskets fire psykologiske grundbehov: Autonomi, mestring, mening, samhørighed. Alle fire grundbehov er vigtige for at skabe optimale betingelser for trivsel og udvikling.

Autonomi handler om selvstændighed og selvbestemmelse og er en grundlæggende rettethed mod at blive set, hørt og forstået.

Mestring er behovet for at møde passende udfordringer i nærmeste udviklingszone.

Mening er behovet for at opleve værdi i det vi foretager os.

Samhørighed er behovet for at høre til og opleve sig som en del af fællesskabet.

I Minigruppen afspejles det fælles børne- og menneskesyn i et overordnet mål om, at;

Alle børn skal opleve barndommen som tryk, glædesfyldt og værdifuld, og opleve at det at være barn har værdi i sig selv.

Målet understøttes gennem at medarbejderne formår at;

- ***Etablere sig som en tryk base for det enkelte barn og børnegruppen*** - Dette sker gennem øjenkontakt og positivt samspil, hvor målet er glæde fyldt samvær.
- ***Vise alle børn, at de er betydningsfulde*** - Dette sker gennem at lytte til og respektere det enkelte barn samt en anerkendelse af børnenes initiativer og bidrag i fællesskabet.

"Vores fælles motionsdag afholdes på legepladsen i børnenes kendte og trygge grupper. Her er der fokus på glæde og fællesskab og det at lykkes uanset niveau"

2. Dannelse og barnets perspektiv

Dannelse er en dybere form for læring og kan betragtes som en grundlæggende forholdemåde til sig selv og verden. Central for dannelse er begreber som demokrati, ligestilling og gode omgangsformer. Dannelse opstår, når børn udvikler og kvalificerer deres selvbestemmelse gennem deltagelse i børnefællesskabet. Dette på en måde, hvor der bliver skabt sammenhæng mellem handlinger og holdninger, der skaber værdi for både barnet og fællesskabet.

I Minigruppen har vi et ønske om;

- **At gøde frøet for dannelse** - Dette understøttes gennem hverdagens samspil og de måder, hvorpå vi hjælper børnene til at kunne tage hensyn til egne og andres grænser ind i fællesskabet.
- **At give barnet mulighed for med- og selvbestemmelse i børnefællesskabet** - Dette understøttes gennem inddragelse af barnets perspektiver, nysgerrighed på barnets initiativer og gennem respekt for barnets grænser, ønsker og behov.

"Til samling har vi fokus på dannelse og gode omgangsformer ind i fællesskabet. Gennem sange med fagter synkronisere vi os til hinanden og oplever værdi i noget som er større end os selv. Vi lærer at dele og om turtagning når krokodillen sendes rundt og hilser på alle".

3. Leg

I Minigruppen anskues legen som et afgørende element for barnets dannelse og udvikling. Det er gennem legen, barnet har mulighed for at afprøve og udvikle kundskaber og færdigheder. Legen fremmer fx fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale og personlige kompetencer. For at lykkes i legen sammen med andre børn forudsætter det at barnet har udviklet samspils- og legefærdigheder, hvilket udvikles i tæt samspil og tilknytning til de nære omsorgspersoner.

Samspilsfærdigheder er grundlæggende adfærdsformer, barnet skal mestre for at kunne indgå i leg og legende samspil med andre. Det kan være at holde opmærksomheden, regulere sin energi til den anden, indgå i turtagning og aflæse og justere sig i forhold til den andens indspil

Legefærdigheder handler om, at barnet skal kunne opbygge små handlingssekvenser, med en start, midte og en slutning, der tilsammen skaber et handlingsforløb. Først selv og senere i samspil med andre. Legen kan komme til udtryk i flere former som på forskellig vis stimulerer barnet. Her kan nævnes rollelege, konstruktionslege, regellege, fantasilege, risiko lege og motoriske lege.

"Avis-karate er sjov samspilsleg som handler om at kunne tage følgeskab og regulere sin energi til en anden"

I Minigruppen har vi et overordnet mål om;

At styrke barnets forudsætninger for at udvikle samspils- og legefærdigheder, der både styrker legelyst og deltagelse i børnefællesskaber.

Målet understøttes gennem følgende principper;

- **Vi vægter leg med børnegruppen dagen igennem med fokus på at understøtte børnenes samspils- og legefærdigheder med afsæt i barnets nærmeste udviklingszone** - Dette sker gennem en vekselvirkning mellem, at vi går foran og viser børnene nye legemuligheder, at vi går ved siden af og samskaber legen med børnene, og at vi går bagved og følger barnets initiativer og ideer i legen.

- **Vi tager ansvar for, at barnet bliver tilbudt et alsidigt legemiljø, hvor vi inviterer barnet til at afprøve og gøre sig erfaringer med forskellige legeformer** - Dette understøttes ved at etablere differentierede legetilbud, hvor vi faciliterer muligheden for, at børnene kan afprøve og indgå i forskellige typer lege og aktiviteter dagen igennem uanset forudsætninger for deltagelse.

"Vi arbejder med fælles legemanuskripter som styrker børns fantasi og legekompetencer. Vores legekatalog består blandt andet af rollelege som butik, doktor, tandlæge, køkken og trafiklege. Det er givende for både børn og voksne når vi har en fælles oplevelse af at legen er sjov og betydningsfuld"

4. Læring

Børn lærer på alle tidspunkter og i alle situationer, og børn lærer bedst gennem leg. Læring foregår, når barnet tilegner sig nye handlemåder og færdigheder. Det kan være at hoppe, sætte to ord sammen eller vente på tur. Børn lærer i forskellig tempo og derfor har vi i Minigruppen fokus på at arbejde med differentierede læringsmuligheder, med legen som omdrejningspunkt. Læringen foregår i en vekselvirkning mellem børneinitierede lege, voksen planlagte aktiviteter og rutine-situationer.

Læring og tilegnelse af nye færdigheder kan være forbundet med ubehag og frustration. For ikke at frustrere barnet unødigt bestræber vi os på at arbejde med læring inden for nærmeste udviklingszone, hvilket er det punkt, hvor barnet kan deltage og mestre med hjælp og støtte fra en voksen. Vi har fokus på at arbejde med læring i det rette spændingsfeltet mellem tryghed og

udfordring. I læreprocessen holder vi i Minigruppen fokus på proces frem for produkt. Det betyder, at legen eller aktiviteten ikke gennemføres på bekostning af barnets initiativer og perspektiver. Vi har fokus på, at barnet lærer at lære, lære at begå fejl og lære at kunne rumme den frustration, der kan være forbundet med læring. Det fælles syn på læring afspejler sig i et overordnet mål om, at;

Alle børn 'lærer at lære' og udvikler nysgerrighed og mod til at mestre det næste

Målet understøttes gennem følgende principper;

- ***Vi har en legende tilgang til læring, hvor relationen mellem barn og voksen er bærende i læreprocessen*** - Dette sker gennem bekræftende interaktioner, hvor barnets interesseområder og perspektiver inddrages og understøttes i lærings tilbuddene.
- ***Vi møder barnet med positive forventninger og vækker barnets nysgerrighed og motivation til at prøve nyt*** - Dette sker gennem leg og opmuntrende samspil, hvor vi understøtter barnet i nærmeste udviklingszone.
- ***Anerkender barnets perspektiver, initiativer og frustrationer i læreprocessen*** - Dette sker gennem en bekræftende tilgang til barnet, hvor vi rummer og regulerer barnets følelser og reaktioner.

"I minigruppen udarbejdes der årlige kompetencehjul og handleplaner for det enkelte barn med udgangspunkt i zone for nærmeste udvikling"

5. Børnefællesskaber

I Minigruppen har vi fokus på, at leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for. Et fællesskab opstår gennem interaktioner, fælles lege og aktiviteter, der over tid giver barnet en oplevelse af samhørighed. Et fællesskab forudsætter, at alle børn oplever sig betydningsfulde og aktivt bidrager til fællesskabet. Arbejdet med at etablere fællesskaber kræver vekslende fokus på det enkelte barn og fællesskabet, hvor barnet viser nysgerrighed for fællesskabets perspektiver og fællesskabet viser nysgerrighed for barnets perspektiver. Børn har forskellige forudsætninger for deltagelse i fællesskaber, og vi har derfor fokus på at skabe deltagelsesmuligheder på forskellige niveauer. Vi har et overordnet mål om, at;

Alle børn oplever børnegruppen som et fællesskab og en tryk base, hvor de har samhørighedsskabende oplevelser, hvor de hører til og mulighed for deltagelse og at lykkedes ud fra egne præmisser.

Dette understøttes ved:

- ***At sikre børnefællesskaber, der tilgodeser barnets behov for tryk og samtidig giver barnet tilpas udfordringer, så barnet får nye samspilserfaringer*** - Dette understøttes af en faglig og personlig bevidsthed om at være en tryk karavanefører, der møder det enkelte barn og børnegruppen gennem en omsorgsfuld og afstemt kontakt. En bevidsthed om den voksnes positionering, at gå foran, ved siden af og gå bagved.
- ***At strukturere og organisere fællesskabende lege og aktiviteter, der sikrer at børnegruppens mangfoldighed kan rummes i fællesskabet, så alle børn uanset forudsætninger for deltagelse og kultur oplever at høre til*** - Dette sker gennem nysgerrighed på alle børns initiativer og perspektiver og hvor der skabes deltagelsesmuligheder på forskellige niveauer.
- ***Der skal være plads til det enkelte barns initiativ og behov men også et fokus på at barnet kan begå sig i verden med indlevelse og forståelse for andre*** - Dette sker ved, at vi har fokus på det enkelte barns behov men altid med fællesskabets interesser for øje

6. Pædagogiske læringsmiljøer

I Minigruppen danner det pædagogiske læringsmiljø fundamentet for arbejdet med børns læring og dannelse. Læringsmiljøet består af alle de muligheder for udvikling, trivsel og læring dagtilbuddet giver børnene. Et godt læringsmiljø bygger på et samspil mellem strukturelle og relationelle elementer.

Strukturelle elementer dækker over, hvordan den grundlæggende struktur og organisering er i løbet af dagen og hvor meget stimuli børnene skal forholde sig til. De vedrører også indhold i rutiner, leg og aktiviteter samt krav til deltagelse.

Relationelle elementer omhandler den voksnes evne til at positionere sig som en tryk og regulerende base i læringsmiljøet, samt evnen til at lede og organisere samspillet i børnegruppen gennem egen deltagelse.

Fælles for begge elementer er, at nøgleord som struktur og gentagelser har væsentlig betydning for kvaliteten af læringsmiljøet. Struktur omhandler en start, midte og en slutning, hvilket skaber genkendelighed og ro i barnets nervesystem og dermed rum til læring. Gentagelser er vigtige i forhold til barnets læreproces fra nærmeste udviklingszone til at mestre noget sikkert. De fælles nøgleord er med til både at regulere og stimulere barnets læring og dannelse og understøtter samtidig, at alle børn uanset forudsætninger får de bedste muligheder for deltagelse i børnefællesskabet. I Minigruppen har vi et fælles overordnet mål om, at;

Alle børn skal tilbydes pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for nærmeste udviklingszone i et afstemt forhold mellem strukturelle og relationelle indsatser.

Dette understøttes ved at alle medarbejdere;

- ***Sikrer, at den strukturelle del af læringsmiljøet har en regulerende effekt på barnets og børnegruppens deltagelse*** - Dette etableres gennem den grundlæggende struktur, det fælles indhold og de krav, der er til børnenes deltagelse, så der opstår en regulerende kontakt mellem medarbejdere og børnegruppen i måden, vi er sammen om det fælles tredje.
- ***Tager ansvar for, at den relationelle del af læringsmiljøet understøtter, at alle børn får tryghedsskabende oplevelser, der understøtter deres tilknytning og tilhørsforhold i børnegruppen*** - Dette understøtter vi ved at etablere en tryk base som en fast del af læringsmiljøet, hvor vi gennem et tilgængeligt blik og regulering af vores eget nervesystem etablerer samspilsprocesser, der gøder barnets trygge tilknytning til fællesskabet.

7. Forældresamarbejde

Forældre er de vigtigste personer i barnets liv, og deres kapacitet til at understøtte barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse har afgørende betydning for barnets samlede udviklingsmuligheder. I Minigruppen samarbejder vi med en mangfoldig forældregruppe, der repræsenterer forskellige kulturer og samfundslag. Samtidig er en væsentlig del af vores familier på forskellig vis i udsatte positioner.

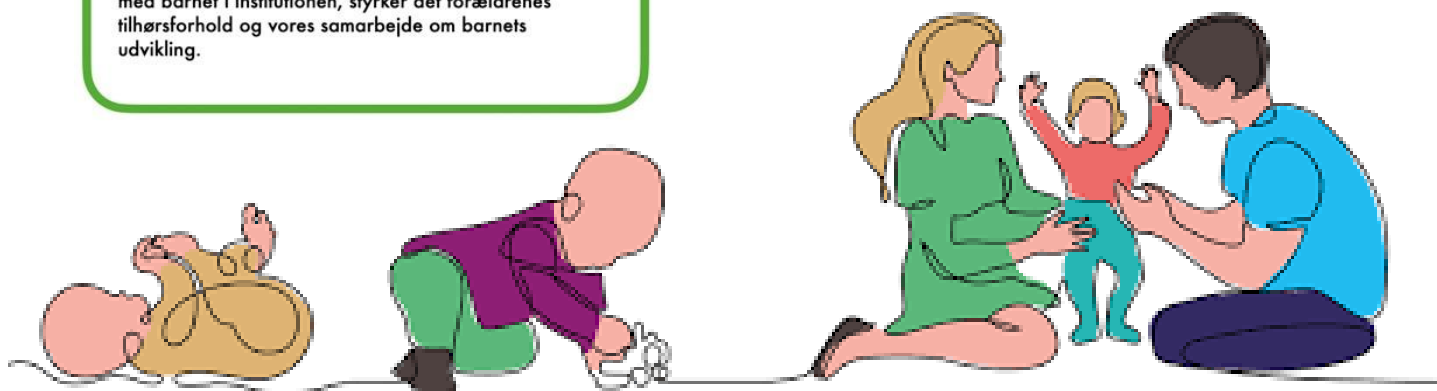
I Forældresamarbejdet tager vi afsæt i og viser respekt for den enkelte families behov og perspektiver i samarbejdet. Forældrenes viden om barnet, oplevelser med barnet og overvejelser omkring barnet danner fundament for samarbejdet, hvor vi gennem anerkendende og bekræftende kommunikation undersøger, hvilke risikofaktorer og beskyttende faktorer, der er i barnets liv og hverdag. Vi er undersøgende og nysgerrige på forældrenes perspektiver og på de intentioner, der ligger bag deres handlinger sammen med barnet. Et godt og forpligtende forældresamarbejde bygger på en gensidig respekt for hinanden. Vi har et overordnet mål om, at;

Alle forældre oplever at blive set, hørt og forstået, at deres perspektiver og behov tages alvorligt, og at forældre og dagtilbud gennem dialog og refleksion i samarbejdet øger kvaliteten både i barnets hjemmemiljø og i det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet.

Målet understøttes ved at;

- ***Møde alle forældre med respekt for deres perspektiver på barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse og forudsætninger for at kunne etablere et hjemmemiljø, der er udviklende for barnet*** - Dette sker gennem en bekræftende og anerkendende kontakt og dialog, hvor der etableres en tryk base for alle forældre.
- ***Sikrer, at alle forældres perspektiver bliver inddraget i beslutninger om barnets hverdag i dagtilbuddet*** - Dette understøttes gennem løbende dialoger og refleksioner, hvor medarbejderne er nysgerrige og lydhøre overfor forældrenes perspektiver og forventninger til dagtilbuddet.

Vi laver flere sammenhængende indsatser for at skabe et trygt udgangspunkt i forældresamarbejdet. Vi bruger god tid til opstartssamtaler og en efterfølgende 3 måneder samtale. Vi inviterer til forældrekafe og bedste-forældredag. Der er også de små samtaler i garderoben og generel dialog i hverdagen. Vi laver nyheds- og temabreve omkring børnene og deres læring og dokumentere forløbene på gallerihylder og via billeder. Når forældrene får indblik i barnets hverdag og får fælles oplevelser med barnet i institutionen, styrker det forældrenes tilhørsforhold og vores samarbejde om barnets udvikling.

8. Børn i udsatte positioner

Der kan være mange årsager til, at et barn kommer i en udsat position, og alle børn kan havne i udsatte positioner. En udsat position kan både forekomme i hjemmemiljøet og i dagtilbuddet, og nogle gange er de udsatte i begge miljøer.

I Minigruppen definerer vi en udsat position som værende der, hvor der over tid er for stor afstand mellem barnets grundlæggende behov og præmisser for deltagelse, og de krav, deltagelsesmuligheder og tilbud, der er i børnefællesskabet og/eller i hjemmemiljøet. Her kommer barnet udenfor nærmeste udviklingszone og udsatheden opstår, når barnet gentagne gange oplever at være i et miljø som ikke imødekommer barnets nærmeste udviklingszone. Dette belaster barnets nervesystem og påvirker barnets trivsel og mulighed for samhørighedsskabende oplevelser i fællesskabet. Både arv og miljø spiller ind på, om barnet er i risiko for at havne i en udsat position, og udsatte positioner kan både være grundlæggende og midlertidige. Grundlæggende udsatte positioner kan opstå der, hvor barnet af fysiologiske og/eller psykologiske årsager ikke følger en alderssvarende udvikling, og dermed ikke kan leve op til de krav, samfundet og/eller dagtilbuddet stiller til dets deltagelse i alderssvarende fællesskaber.

Det fælles grundlag for arbejdet med børn i udsatte positioner afspejles i et mål om, at;

Alle børn indgår i et trygt og udviklende læringsmiljø med betydningsfulde voksne, hvor de oplever at høre til og få lov at bidrage og hvor løbende indsatser understøtter, at børn der havner i udsatte positioner, får nye handle- og udviklingsmuligheder i fællesskabet.

Det overordnede mål understøttes ved at alle medarbejdere;

- ***Er opmærksomme på, når børn i dagtilbuddet af forskellige årsager kommer i udsatte positioner handler progressivt og forebyggende i tæt samarbejde med forældrene*** - Dette sker gennem løbende observationer af børnegruppens trivsel og udvikling, og gennem inddragelse af forældrenes perspektiver på barnet. Tværprofessionelle instanser og indsatser kan være relevante for at øge de beskyttende faktorer omkring barnet både i dagtilbuddet og i hjemmemiljøet.
- ***Understøtter, at samarbejds- og kommunikationskulturen i dagtilbuddet tager afsæt i børnenes ressourcer og perspektiver, hvor der er positive forventninger til alle børn*** - Dette sker gennem italesættelse af barnets ressourcer og en nysgerrighed på de bagvedliggende mentale tilstande, der ligger bag barnet - og børnegruppens adfærd.

"I Minigruppen har vi en gennemgående opmærksomhed på børnenes udviklingsalder frem for biologiske alder, og herfra differentiere og justere vi de krav og tilbud der er i læringsmiljøet. Vores fokus er at, alle børn skal opleve at kunne deltage ud fra egne præmisser og indgå i samhørighedsskabende relationer"

9. Sammenhænge

I Minigruppen har vi fokus på at skabe gode overgange og sammenhænge i barnets liv. Vi er særlig optaget af sammenhængen mellem hjem og dagtilbud, hvor vi gennem et godt forældresamarbejde bygger bro mellem børns læring og dannelse. Vi har også fokus på at skabe sammenhæng til lokalmiljøet, hvor besøg i hallen, biblioteket eller i skoven indgår som en naturlig del af vores pædagogiske læringsmiljøer. Endelig har vi for de ældste børn også fokus på at skabe sammenhæng til skolen.

I Minigruppen tager den skoleforberedende del afsæt i det fælles pædagogiske grundlag, med et særligt fokus på at understøtte børnenes selvhjulpenhed, samarbejdsevner, selvregulering og mod til at turde afprøve nyt. Fordi fundamentet for disse egenskaber og kompetencer udvikles langt tidligere i barnets liv, starter arbejdet med overgange allerede fra det første møde med børn og forældre ved opstarten i dagtilbuddet.

Med afsæt i vores fælles menneskesyn og viden om tilknytningens betydning for barnets udvikling, ser vi altid en overgangsfase som en tilknytningsfase frem for en indkøringsfase, og det overordnede mål er at etablere en tryk base for både barnet og forældrene. Vi ved, at den trygge tilknytning og relation i overgang fra hjem til dagtilbud, også sætter spor i de kommende overgange, som børn og forældre senere står overfor. Gode erfaringer, danner fundament for, at barnet og forældrene får lyst og mod på nye erfaringer i nye sammenhænge. Vi har derfor i alle overgange et øget fokus på at skabe en god balance mellem tryghed og udfordringer i det samlede læringsmiljø omkring børnene. Det overordnede mål er, at;

Alle børn og familier oplever sammenhæng og faglig kvalitet i læringsmiljøerne i skiftet fra dagtilbud til skole, som understøtter deres trivsel, læring, udvikling og dannelse nu.

Dette understøttes ved, at;

- ***Sikrer at forældrenes og barnets perspektiver inddrages, når der det sidste år før skolestart indledes et samarbejde om valg af skoletilbud*** - Dette sker gennem fastlagte forældresamtaler, hvor forældrenes og tværprofessionelle perspektiver på barnets trivsel og udvikling inddrages og danner grundlag for visitationsudvalget anbefalinger af skoleplacering.
- ***Skaber læringsmiljøer, der understøtter og øger barnets nysgerrighed på at lege og eksperimentere med tal, bogstaver, mønstre og former mm og understøtter, at børnegruppen øger kapaciteten til at holde fokus og koncentration i både voksen og børneinitierede lege og aktiviteter*** - Dette sker gennem variationer af pædagogiske lege og aktiviteter, der på en legende måde understøtter barnets evne til at fastholde koncentration og lyst til at lære over lidt længere tid med afsæt i barnets og børnegruppens udviklingsalder og interesser.

"For at styrke relationen mellem de kommende skolebørn igangsættes på tværs af grupperne et NUSSA forløb med fokus på leg og bevægelse."

10. De 6 læreplanstemaer

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges indenfor og på tværs af seks pædagogiske læreplanstemaer, hvor der til hvert tema knytter sig to pædagogiske mål. Målene beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring, inden for følgende seks læreplanstemaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

I minigruppen tager læringsmiljøet afsæt i de pædagogiske mål for læreplanstemaerne og tilrettelægges i afstemt forhold til den aktuelle børnegruppe. Det sker gennem nysgerrighed på børnenes initiativer og indspil med et samtidigt fokus på, at alle læreplanstemaer skal sættes i spil som en integreret del af læringsmiljøet. Arbejdet med læreplanstemaerne er indtænkt i hverdagens rutiner, leg og aktiviteter gennem hele dagen. Uanset om det eksempelvis er til morgenmad, samling, i garderoben, på toilettet eller på legepladsen, holdes et gennemgående fokus på at understøtte barnets alsidige udvikling og sociale kompetencer i måden børnegruppen ledes og børnefællesskabet understøttes. Her er der fokus på at understøtte barnets engagement og livsglæde, anerkende dets grænser og indspil, og gennem etablering af en tryk base for barnet, hjælpe det med at skabe udviklende deltagerbaner i fællesskabet. Herigennem øges barnets blik for både sig selv og de andre børn, og barnets empati gødes. Samtidig er der gennem rutinerne og aktiviteterne fokus på, at disse tilrettelægges, så barnets sproglige og kommunikative udvikling og dets motoriske udvikling understøttes og udfordres. Dette sker gennem relevante sproglige anvisninger, invitation til dialog og nysgerrighed på barnets kommunikative indspil. Samtidig er der gennem hele dagen et gennemgående fokus på barnets mulighed for at udfolde sig motorisk og regulere sin energi til konteksten, hvor barnet både tilbydes læringsmiljøer, der aktiverer høj såvel som lavere kropslig og motorisk intensitet og energi, og hvor sanserne aktiveres og stimuleres.

Arbejdet med natur, udeliv og science og kultur, æstetik og fællesskab integreres ligeledes ind i hverdagens rutiner og aktiviteter. Natur, udeliv og science stimuleres både, når børnene laver aktiviteter ude eller naturens materiale bringes indenfor, og samtidig er der i læringsmiljøet en gennemgående science-tilgang, hvor børnene løbende danner erfaringer med årsag-virkning og udvikler kompetencen til at kategorisere og systematisere deres omverden. Ligeledes er der grundlæggende fokus på at skabe et varieret dynamisk udtryk i samspillet, hvor musik, sang, rytme, følelser og kropslige udtryk er en naturlig del af den fælles kultur for samvær. Derudover er der gennemgående fokus på, at læringsmiljøet understøtter, at børnene kan udtrykke sig alsidigt både gennem kreative aktiviteter og i hverdagens rutiner. I læringsmiljøet er der fokus på at børnefællesskabet rummer den naturlige differentiering, der er i en børnegruppe, hvor der opnås en balance mellem, at det enkelte barns stemme får plads, og at barnet samtidig rummer andres perspektiver uanset, kultur, alder, køn og øvrige præferencer.

I læreprocessen holder vi i Minigruppen overordnet fokus på proces frem for produkt. Det betyder, at målet med legen, aktiviteten og rutinen ikke gennemføres på bekostning af barnets initiativer og perspektiver, og der gives mulighed for at genorientere sig i processen frem mod målet. Vi har ikke kun fokus på, at barnet skal tilegne sig nye færdigheder og kompetencer, men også, at barnet grundlæggende skal 'lære at lære', lære at begå fejl og lære at kunne rumme og tåle den frustration, der kan være forbundet med læring. Ligeledes holder vi os for øje, at der i læreprocessen altid er en sideløbende dannelsesproces, hvor barnet lærer noget om sig selv og sin omverden. Derfor ser vi læring og dannelse som hinandens forudsætninger, og arbejder gennemgående med pædagogiske interventioner, der gøder og vander både frøene for læring og dannelse, mens barnet tilegner sig nye færdigheder og kompetencer. Det fælles syn på læring og arbejdet med læreplanstemaerne afspejles i det fælles overordnede mål om;

At alle børn 'lærer at lære' og udvikle færdigheder og kompetencer indenfor alle læreplanstemaer.

Dette understøttes ved, at;

- ***Etablerer alsidige læringsmiljøer, hvor alle læreplanstemaer repræsenteres gennem hverdagens rutiner og aktiviteter.*** - Dette igangsættes gennem løbende planlægning og refleksion, hvor børnegruppens interesser og indspil inddrages, og der er fokus på læring hele dagen.
- ***Skaber mulighed for, at alle børn indgår i forskellige former for læringssituationer, med variation af vokseninitierede og børneinitierede lege og aktiviteter, hvor alle læreplanstemaer sættes i spil*** - Dette understøttes gennem hverdagens praksis, med et gennemgående fokus på medarbejdernes rolle i dagens lege og aktiviteter.

Temaer

For at sikre genkendelighed og læring gennem hele dagen har vi valgt tema arbejde som gennemgående indhold i flere hverdagens aktiviteter, lege og rutinesituationer. Vi vægter differentierede læringsmiljøer hvor børnene kan relatere til indholdet og se meningen i at deltage og bidrage til aktiviteterne. Læringsmiljøer understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling.

11. Det fysiske, psykiske og æstetiske miljø

Begrebet børnemiljø er et samlende begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske miljø i dagtilbuddet og hvert tema i læreplanen kan betragtes som byggestenen i det samlede børnemiljø.

Det psykiske børnemiljø gødes og understøttes gennem vores menneskesyn og vores tilgang til dannelse, børneperspektiver, læring og leg i den pædagogiske praksis. Ligeledes har vores tilgang til børn i udsatte positioner og forældresamarbejdet til hensigt at skabe et psykisk børnemiljø, der er sundt og nærende for alle børn og familier.

Det fysiske børnemiljø tager afsæt i en dynamisk indretning, hvor formålet er at skabe et miljø, hvor der er sammenhæng mellem det strukturelle og relationelle læringsmiljø og de overordnede mål for de seks læreplanstemaer. Vi er optaget af at skabe en indretning, der naturligt understøtter børnenes selvhjulpethed og vækker deres nysgerrighed til at tage initiativ til leg og samspil med de andre børn. Dette sker gennem en tydelig indretning, hvor udvalgte ting og konkrete placeres i børnehøjde og hvor rummene og udemiljøet kodes, så der inviteres til forskellige former for lege og samvær. Her er der fokus på, om kodningen af rummet/udemiljøet inspirerer til at lege med høj energi eller lege med rolig energi. Vi prioriterer at have møbler, der er fleksible i deres anvendelse, og som kan flyttes for at understøtte børnenes initiativer.

Det æstetiske børnemiljø hænger i Minigruppen sammen med det fysiske børnemiljø, og sammenhængen skaber vi ved en bevidsthed om, at en indretning der taler til børnene, bliver den base, børnene vælger til. Vi har desuden fokus på, at børnene er medskabere af det æstetiske børnemiljø og får lov at lave eksempelvis tegninger, malerier, udklip og ting af naturmaterialer, som på udvalgte områder bliver en del af det æstetiske børnemiljø.

Det fælles syn på det samlede børnemiljø afspejles i det fælles overordnede mål om, at;

Det samlede børnemiljø skal på samme tid fremme børnenes tryghed og fordybelse og samtidig invitere til nysgerrighed og udforskning af nye veje at indgå i fællesskabet på.

Det overordnede mål understøttes ved, at alle medarbejdere;

- **Sikrer at den fysiske indretning understøtter børnenes fysiske udfoldelse og selvhjulpethed** - Dette understøttes gennem løbende justeringer i indretningen med afsæt i børnenes nærmeste udviklingszone, hvor børnene opfordres til aktivt at anvende kroppen i hverdagens rutiner og aktiviteter
- **Tager initiativ til at børnene bliver medskabere af den æstetiske del af børnemiljøet** - Dette sker ved at børnenes tegninger, udklip, billeder mv. inddrages som en del af det samlede æstetiske udtryk i institutionen.

"I minigruppen har vi i forhold til det strukturelle læringsmiljø en bevidsthed om at reducere mængden af stimuli da flere af gruppens børn er udfordret i forhold til sanseintegration. Vi gør brug af støjværn, akustikpaneler, skillevægge og er opmærksomme på at begrænse visuel støj i form af dekoration, ophæng og rod."

12. Ledelse

Lederteamet i Minigruppen består af afdelingsleder Birgitte Bech og dagtilbudsleder Lone Kirkeby. Ledelsen tilrettelægger deres arbejde med afsæt i et overordnet mål om, at;

Udarbejde og gennemføre implementering af den styrkede læreplan med afsæt i det fælles faglige grundlag i dagtilbuddet med inddragelse af medarbejderne og forældrebestyrelsen, således at der opnås en videreudvikling af den samlede pædagogiske kvalitet i dagtilbuddet.

Dagtilbudslederen forpligter sig på at understøtte det overordnede mål ved at;

- **Sætte den fælles overordnede ramme og retning for den pædagogiske praksis i dagtilbuddet** - Dette sker gennem dialog, sparring og fælles ståsted for lederteamet med afsæt i Dagtilbudsloven, Hedensted Kommunes Dagtilbudspolitik og med et faglig afsæt NPU og de tilhørende pædagogiske principper og metoder.
- **Sikrer at den pædagogiske læreplan fungerer som pejlemærke i det pædagogiske arbejde.** - Dette sker i samarbejde med afdelingens medarbejdere og med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe, hvor den pædagogiske leder løbende deltager i stuemøder og faglig refleksion over udvalgte områder og indsatser, der knytter an til den pædagogiske læreplan.
- **Sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse** - Dette sker ved, at dagtilbudslederen går foran og gennem refleksion og sparring understøtter, at de pædagogiske ledere implementerer relevante metoder til at dokumentere denne sammenhæng med en kobling til det fælles faglige fundament NPU
- **Etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.** - Dette etableres ved at sikre en systematik omkring arbejdet med evaluering og ved at stille sig til rådighed for sparring og implementering af udvalgte evalueringsmetoder og modeller.

"I minigruppen er dokumentation og evaluering en naturlig del af vores pædagogiske arbejde. Til at dokumentere det pædagogiske benytter vi os af billeder, praksisfortællinger og forskellige kreative produkter. Dokumentation er primært synlig på vores galleritavler og på AULA. Vores evalueringskultur er baseret på redskaber som Kolbs Læringscirkel, SMITTE modellen, Tegn på læring 2 og gennem Kompetencehjulet.

